

Czwartek, 17 lipca 2014 r.

P8_TA(2014)0011

Sytuacja w Iraku

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 lipca 2014 r. w sprawie sytuacji w Iraku (2014/2716(RSP))

(2016/C 224/06)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Iraku, w szczególności rezolucję z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie sytuacji w Iraku ⁽¹⁾,
 - uwzględniając Umowę o partnerstwie i współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi z jednej strony a Republiką Iraku z drugiej strony, a także uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 stycznia 2013 r. w sprawie umowy o partnerstwie i współpracy między UE i Irakiem ⁽²⁾,
 - uwzględniając konkluzje Rady do Spraw Zagranicznych dotyczące Iraku, w szczególności konkluzje z dnia 23 czerwca 2014 r.,
 - uwzględniając oświadczenia sekretarza generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie Iraku,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
 - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 1966 r., którego stroną jest Irak,
 - mając na uwadze wytyczne UE w sprawie propagowania i ochrony wolności religii lub przekonań przyjęte w dniu 24 czerwca 2013 r.,
 - uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa w sprawie Iraku,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Arabii Saudyjskiej, jej stosunków z UE oraz jej roli na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej ⁽³⁾, rezolucję z dnia 24 marca 2011 r. w sprawie stosunków Unii Europejskiej z Radą Współpracy Państw Zatoki Perskiej ⁽⁴⁾ oraz rezolucję z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie strategii UE wobec Iranu ⁽⁵⁾,
 - uwzględniając art. 123 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że przed Irakiem nadal stoją poważne wyzwania polityczne, społeczno-gospodarcze i w zakresie bezpieczeństwa, oraz mając na uwadze, że jego scena polityczna jest wyjątkowo rozczłonkowana i naznaczona przemocą i polityką o podłożu religijnym, co bardzo niekorzystnie wpływa na uzasadnione dążenia narodu irackiego do pokoju, dobrobytu oraz prawdziwej przemiany demokratycznej; mając na uwadze, że Irak boryka się z najsilniejszą falą przemocy od 2008 r.;
- B. mając na uwadze, że odłam Al-Kaidy o nazwie Państwo Islamskie – dawniej Islamskie Państwo w Iraku i Lewancie – podbił tereny na północnym-zachodzie Iraku, w tym drugie pod względem wielkości miasto irackie Mosul, po czym przystąpiono do pozasądowych egzekucji obywateli irackich, narzucono rygorystyczną interpretację prawa szariatu, zniszczono szyckie, sufickie, sunnickie i chrześcijańskie miejsca kultu i kaplice, a także dopuszczono się innych aktów okrucieństwa wobec ludności cywilnej;
- C. mając na uwadze, że rozpad granicy iracko-syryjskiej umożliwił Państwu Islamskiemu zwiększenie obecności w obu tych krajach; mając na uwadze, że zdobycze Państwa Islamskiego są tolerowane, a nawet wspierane przez część rozczarowanej ludności sunnickiej i byłych członków partii Baas; mając na uwadze, że w dniu 29 czerwca 2014 r. poinformowano, że Państwo Islamskie ogłosiło utworzenie kalifatu czy też państwa islamskiego na terytoriach, które kontroluje ono w Iraku i Syrii, a jego przywódca Abdu Bakr al-Baghdadi ogłosił się kalifem;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0171.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0023.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0207.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 247 E z 17.8.2012, s. 1.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0339.

Czwartek, 17 lipca 2014 r.

- D. mając na uwadze, że Państwo Islamskie zapewniło sobie znaczne źródła dochodu z grabieży banków i przedsiębiorstw na kontrolowanych terenach, z przejścia aż sześciu pól naftowych w Syrii, w tym największego zakładu wydobycia ropy naftowej, pola al-Olmar położonego blisko granicy z Irakiem, a także z datków otrzymywanych od bogatych darczyńców, zwłaszcza z Arabii Saudyjskiej, Kataru, Kuwejtu i Zjednoczonych Emiratów Arabskich;
- E. mając na uwadze, że gwałtowny wzrost Państwa Islamskiego w siłę ujawnił słabość irackiej armii i irackich instytucji, borykających się korupcją, podziałami religijnymi i trawionych wykluczającą polityką premiera Nuriego al-Malikiemgo, co doprowadziły do znacznej alienacji mniejszości sunnickiej i innych mniejszości w Iraku;
- F. mając na uwadze, że oddziały wojskowe regionalnego rządu Kurdystanu przejęły w połowie czerwca 2014 r. kontrolę nad wieloetnicznym miastem Kirkuk, przyłączając w ten sposób do prowincji kurdyjskiej bogaty w ropę region, o który od dziesięciu lat toczą się spory, oraz mając na uwadze, że kurdyjski rząd zapowiedział przeprowadzenie wśród ludności kurdyjskiej referendum w sprawie niepodległości od Iraku;
- G. mając na uwadze, że UE uznała ciężar, jakim dla regionu Kurdystanu i regionalnego rządu Kurdystanu jest przyjmowanie dużej liczby uchodźców wewnętrznych;
- H. mając na uwadze, że w dniu 30 kwietnia 2014 r. odbyły się w Iraku wybory do parlamentu, w których większość głosów zdobył blok „Państwo Prawa” Nuriego al-Malikiemgo; mając na uwadze, że obecny rząd nie zdołał stworzyć w Iraku bardziej zintegrowanego społeczeństwa; mając na uwadze, że coraz częściej pojawiają się wezwania, aby premier al-Maliki nie ubiegał się o trzecią kadencję, oraz apele o uformowanie faktycznie pluralistycznego rządu; mając na uwadze, że przywódca religijny Szyitów Ajatollah Sistani wezwał wszystkie irackie partie do pilnego osiągnięcia konsensusu w sprawie takiego rządu, lecz nowo wybrany iracki parlament jak dotąd tego nie uczynił;
- I. mając na uwadze, że USA, Rosja i Islamska Republika Iranu udzieliły wsparcia irackiemu rządowi; mając na uwadze, że prezydent Iranu, Hassan Rouhani, wyraził gotowość do współpracy z USA w zakresie przeciwdziałania zagrożeniu, jakie sieje w Iraku Państwo Islamskie, podczas gdy ekstremistyczne zbrojne grupy sunnickie w regionie, w tym Państwo Islamskie, otrzymywały w ostatnich latach wsparcie ideologiczne od Arabii Saudyjskiej i niektórych państw Zatoki Perskiej;
- J. mając na uwadze, że według doniesień do walki po stronie Państwa Islamskiego włączyły się setki bojowników spoza Iraku, w tym wiele osób z państw członkowskich UE; mając na uwadze, że ci unijni obywatele są uznawani przez rządy państw członkowskich za zagrożenie dla bezpieczeństwa;
- K. mając na uwadze, że według szacunków Biura ONZ ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej (OCHA) w środkowym i północnym Iraku jest 1,2 mln uchodźców wewnętrznych, a 1,5 mln osób potrzebuje pomocy humanitarnej; mając na uwadze, że w wyniku umocnienia pozycji Państwa Islamskiego doszło do kryzysu humanitarnego, w szczególności do masowych przesiedleń ludności cywilnej; mając na uwadze, że UE postanowiła zwiększyć pomoc humanitarną dla Iraku o 5 mln EUR, aby zapewnić przesiedleńcom podstawową pomoc, a tym samym kwota funduszy humanitarnych przekazywanych na rzecz Iranu wzrosła w 2014 r. jak dotąd do 12 mln EUR;
- L. mając na uwadze, że konstytucja Iraku gwarantuje równość wszystkich obywateli wobec prawa, jak również „prawa administracyjne, polityczne, kulturowe i do edukacji, które przysługują poszczególnym narodowościom”; mając na uwadze, że iracki rząd ponosi odpowiedzialność za zagwarantowanie całemu społeczeństwu przysługujących mu praw oraz dobrobytu i bezpieczeństwa;
- M. mając na uwadze doniesienia o tym, że kobiety i dziewczęta w Iraku są celem planowych porwań, gwałtów i przymusowych małżeństw, dokonywanych przez bojowników Państwa Islamskiego i innych grup zbrojnych; mając na uwadze, że ze sprawozdania Human Rights Watch z dnia 12 lipca 2014 r. wynika, że irackie siły bezpieczeństwa i bojówki związane z rządem miały bezprawnie dokonać egzekucji co najmniej 255 więźniów w ciągu ostatniego miesiąca w rzekomym odwecie za ofiary pośród wojowników Państwa Islamskiego;
- N. mając na uwadze, że nawet 10 000 osób z przeważająco chrześcijańskich społeczności historycznego asyryjskiego miasta Karakosz (znanego również jako Al-Hamdanija) uciekło z domów w dniu 25 czerwca 2014 r. po ostrzale moździerzowym w pobliżu tego miasta; mając na uwadze, że uważa się, że od 2003 r. co najmniej połowa irackich chrześcijan opuściła kraj; mając na uwadze, że według organizacji Open Doors International liczba chrześcijan w Iraku znacznie spadła – z 1,2 mln na początku lat 90. XX w. do obecnych 330-350 tysięcy;

Czwartek, 17 lipca 2014 r.

1. wyraża głębokie zaniepokojenie gwałtownie pogarszającą się sytuacją w zakresie bezpieczeństwa w Iraku; zdecydowanie potępia ataki, jakich dopuszcza się Państwo Islamskie wobec obywateli irackich i Iraku, prowadząc do pozasądowych egzekucji, narzucania rygorystycznej interpretacji prawa szariatu, niszczenia miejsc kultu i dziedzictwa historycznego, kulturowego i artystycznego regionu, a także do innych aktów okrucieństwa; ostrzega, że ekstremistyczne antyszzytyckie i antychrześcijańskie poglądy Państwa Islamskiego zwiększają ryzyko zabójstw na tle religijnym na masową skalę, w sytuacji gdyby Państwo Islamskie mogło utrzymać kontrolę nad terytorium, które opanowało, i rozszerzyć swoje wpływy;
2. zdecydowanie potępia ataki na cele cywilne, w tym szpitale, szkoły i miejsca kultu, oraz stosowanie egzekucji i przemocy seksualnej w tym konflikcie; podkreśla, że sprawcy tych czynów nie mogą pozostać bezkarni; jest głęboko zaniepokojony kryzysem humanitarnym i masowymi przesiedleniami ludności cywilnej;
3. popiera władze irackie w walce przeciwko działalności terrorystycznej Państwa Islamskiego i innych zbrojnych/terrorystycznych ugrupowań, lecz podkreśla, że działaniom w zakresie ochrony bezpieczeństwa musi towarzyszyć trwałe rozwiązanie polityczne obejmujące wszystkie grupy społeczeństwa irackiego i uwzględniające wszystkie jego uzasadnione skargi; podkreśla ponadto, że w walce z terroryzmem należy przestrzegać praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego; apeluje do irackich sił zbrojnych o działanie zgodnie z prawem międzynarodowym i krajowym oraz do przestrzegania zobowiązań Iraku wynikających z międzynarodowych umów dotyczących praw człowieka i podstawowych wolności; wzywa iracki rząd i wszystkich przywódców politycznych do podjęcia działań niezbędnych do zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony całemu narodowi irackiemu, w szczególności członkom grup najbardziej narażonych i wspólnot religijnych;
4. bezwarunkowo odrzuca i uważa za bezprawne oświadczenie przywódców Państwa Islamskiego o utworzeniu kalifatu na kontrolowanych przez nie obecnie obszarach, odrzuca także możliwość jakiegokolwiek jednostronnej przymusowej zmiany uznanych na arenie międzynarodowej granic, a równocześnie przypomina o konieczności poszanowania podstawowych praw i wolności mieszkańców terytoriów kontrolowanych przez Państwo Islamskie;
5. podkreśla, że Państwo Islamskie jest objęte embargiem na broń i zamrożeniem aktywów na mocy rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1267 (1999 r.) i 1989 (2011 r.), oraz podkreśla znaczenie szybkiego i skutecznego wdrożenia tych środków;
6. uważa, że wybory parlamentarne w Iraku, które odbyły się w dniu 30 kwietnia 2014 r., stanowią okazję do utworzenia prawdziwie przedstawicielskiego rządu z programem prac przewidującym zaangażowanie wszystkich stron; z zadowoleniem przyjmuje wybór w dniu 15 lipca 2014 r. nowego marszałka irackiego parlamentu; wzywa wszystkich przywódców politycznych, zwłaszcza premiera Nouriego al-Malikiego, do pilnego uformowania pluralistycznego rządu; podkreśla, że taki rząd powinien właściwie reprezentować polityczną, religijną i etniczną różnorodność społeczeństwa irackiego, tak aby powstrzymać rozlew krwi i rozwarstwienie kraju;
7. apeluje do wszystkich podmiotów regionalnych o dołożenie starań na rzecz wspierania bezpieczeństwa i stabilności w Iraku, a w szczególności do zachęcenia irackiego rządu do uwzględnienia mniejszości sunnickiej i zreorganizowania armii zgodnie z zasadą braku wyznaniowego charakteru, bezstronności i z uwzględnieniem wszystkich grup społecznych;
8. wzywa wszystkie podmioty regionalne, aby uczyniły wszystko, co leży w ich mocy, by powstrzymać wszelką działalność prowadzoną przez podmioty rządowe lub prywatne mającą na celu propagowanie i rozprzestrzenianie słowem i czynem skrajnej ideologii islamistycznej; wzywa wspólnotę międzynarodową, zwłaszcza UE, do ułatwiania takiego dialogu regionalnego w sprawie trudności, przed jakimi stoi Bliski Wschód, oraz do zaangażowania w ten dialog wszystkich ważnych stron, w szczególności Iranu i Arabii Saudyjskiej;
9. podkreśla, że UE powinna przyjąć wszechstronne podejście polityczne do tego regionu oraz że, przede wszystkim, do procesu zażegnania eskalacji konfliktu w Syrii i Iraku należy włączyć Iran, Arabię Saudyjską i pozostałe państwa Zatoki Perskiej jako kluczowe podmioty w regionie;
10. podkreśla konieczność przestrzegania praw człowieka i podstawowych wolności w kontekście obecnej sytuacji kryzysowej, zwłaszcza wolności słowa, wolności prasy i wolności cyfrowych;
11. przyjmuje do wiadomości zapowiedź regionalnego rządu Kurdystanu dotyczącą referendum w sprawie niepodległości; wzywa jednak parlament i prezydenta irackiego Kurdystanu Massouda Barzaniego do podjęcia pluralistycznego procesu przemian w poszanowaniu praw niekurdyjskich mniejszości mieszkających w tej prowincji;

Czwartek, 17 lipca 2014 r.

12. wyraża zaniepokojenie doniesieniami o setkach zagranicznych bojowników, w tym obywateli państw członkowskich UE, którzy przyłączyli się do rebeliantów Państwa Islamskiego; apeluje także o międzynarodową współpracę w celu wszczęcia odpowiedniego postępowania sądowego przeciwko wszelkim osobom podejrzanym o udział w aktach terroryzmu;
 13. z zadowoleniem przyjmuje decyzję UE z dnia 19 czerwca 2014 r. dotyczącą zwiększenia pomocy humanitarnej dla Iraku o 5 mln EUR w celu zapewnienia przesiedleńcom podstawowej pomocy, za sprawą której to decyzji kwota funduszy humanitarnych przekazywanych na rzecz Iranu wzrosła w 2014 r. jak dotąd do 12 mln EUR;
 14. potwierdza zobowiązanie UE do zacieśnienia stosunków z Irakiem, w tym poprzez wdrożenie umowy o partnerstwie i współpracy między UE a Irakiem; wzywa Radę do udzielania Irakowi dalszej pomocy w zakresie propagowania demokracji, praw człowieka, dobrych rządów i praworządności, również w oparciu o doświadczenia i osiągnięcia misji EUJUST LEX-Iraq; wspiera również działania misji wsparcia Narodów Zjednoczonych dla Iraku (UNAMI) oraz specjalnego przedstawiciela sekretarza generalnego ONZ ds. Iraku na rzecz udzielenia Irakowi pomocy we wzmacnianiu jego instytucji i procesów demokratycznych, w propagowaniu praworządności, ułatwianiu dialogu regionalnego, lepszym świadczeniu podstawowych usług i gwarantowaniu ochrony praw człowieka;
 15. wzywa swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie, Komisji, Specjalnemu Przedstawicielowi UE ds. Praw Człowieka, rządóm i parlamentom państw członkowskich, rządowi i Radzie Reprezentantów Iraku, regionalnemu rządowi Kurdystanu, Sekretarzowi Generalnemu ONZ oraz Radzie Praw Człowieka ONZ.
-